
Táncház. Vasárnap a szüniei eltávozások miatt a táncház elmarad.
(Igazság, 1982/83. 2. – 1982. április 9., péntek)

Beszélgetések

- Szintén tánc házas vagy?
- Nem... Fafaragó.
- Ez hobbi?
- Nem, mesterség! Bedolgozom a bútorgyárnak. Persze, az más, ott stílfaragásra van szükség. Én pedig szeretnék népi faragással foglalkozni...
- Hova valósi vagy?
- Kolozsvári.
- S hol tanultál faragni?
- Hunyadon, Kudor bácsinál.
- Mióta?
- Úgy három éve...
- És hogy megy Kolozsváron a fafaragás?
- Éppen ez az. Én szeretnék ebből megélni, megkeresni a kenyerem – hivatalosan. Próbálkoztam kisipari szövetkezeteknél, azt mondták, nincs rá mód...
- Ipart nem lehetne kiváltani?
- Azt csak falun lehet... Itt dolgozhatnék a Képzőművészeti Alapnak, ha képzőművész volnék... diplomás...
- S hogyan lehet anyaghoz jutni?
- Erről jobb nem beszélni... Nagyon nehezen.
- Miket faragsz?
- Mindenfélét. Arra törekszem, hogy hasznos dolgokat csináljak...
- Van jövője itt Kolozsváron a népi fafaragásnak? Nem csak egy divathullám dobta most fel?
- Talán nem... Én elsősorban hivatásomnak érzem a motívumkincs megmentését... Igaz, hogy főleg a kalotaszegi fafaragást sajátítottam el, de érdekel a többi is...
- Szárhegyen voltál?
- Voltam, faragtam is ott egy gyertyatartót.
- Visszatérve: mi lehet a funkciója a népi fafaragásnak – ma?
- Kettős. Még mindig készülhetnek használható tárgyak (pl. a népi rakott szoknya divatjához kell a mángorló), másrészt pedig belső díszítésre alkalmas...
- Mennyibe kerül például egy faragott súlykoló?
- Ez attól függ. Ha én látom, hogy az illető meg tudja becsülni az értékét, ha jelent számára valamit – akkor odaajándékozom... Nincs is otthon nekem sok faragásom... Ha meg nem olyan ember, akkor...

– Ez szép és nemes, de így aligha lehet majd megélni belőle... különben hogy kaptál rá a faragásra, *Papp Béla*?

– Mondjak egy példát. Itt vannak a táncházások. Barátaim. Ők azt csinálják. Hát ahogy ők táncházat csinálnak, én úgy faragok...

Horváth Sz. István

(Igazság, 1982/86. 2. – 1982. április 13., kedd)

Hanglemezzel – Királyfalvi nagy hegy alatt

Nem hiszem, hogy sokan volnának, akiknek ismeretlenül hangzana Panek Kati hanglemezzének (45–EPC 10 732) első dallama, hiszen a **Királyfalvi nagy hegy alatt** kezdetű ének a tévé magyar adásának egyik legnépszerűbb, sokakat foglalkoztató műsora, a Kaláka hívogatója volt. S akár a királyfalvi, akár a dombói nagy hegy alatt folyt el az a bizonyos szerelempatak, a kolozsvári, a marosvásárhelyi, a beszercei, a csíkszeredai, a székelyudvarhelyi és a zilahi felvételek szereplői és nézői egy érdekesnek, izgalmasnak és tanulságosnak bizonyult szellemi kaland előjátékának érezték.

Élek a gyanúperrel, hogy annak idején, amikor a műsor szerkesztői-szervezői kalákanóta után kutattak, a választásban döntő szerepe volt Panek Katinak, aki a „hazaiként” ápolta és tisztelt Kis-Küküllő menti népzene lelkes és avatott propagátora. Emlékezetesen szép volt az az évekkel ezelőtt sugárzott tévéműsora, melyben a medvési paraszzenekar kíséretével énekelt. Kisebb létszámú közönség előtt pedig már jóval azelőtt fellépett ózdi népdalokkal, balladákkal. S mivel a legjobb mesterektől tanult, előadásmódjának legfőbb vonzereje, hogy pontosan ráérezett a népi (és nem népies) éneklésmód jellegzetességeire. Éneke úgy kifejező, hogy mellőzi a különböző dinamikai és hangerőbeli „finomságokat”, kerül minden „pódiumeffektust”. A lemezen jól megfigyelhető, hogy a népzeneénekesek egyik legkíméletlenebb nehézségét – a táncszók, csujogatások dallamra, ritmusra hangolását – milyen magától értetődően, könnyedén oldja meg.

A táncházmozgalomnak eddig tulajdonképpen két énekes-egyénisége van. Győrfi Erzsébet már a tavalyelőtt forgalomba hozott **Táncház** című lemezen mezőszéki, széki, és kalotaszéki népdalokkal szerepelt. Ideje volt, hogy bár egy kislemezzel Panek Kati-ének is szerteguruljon az országba. Hiszen Panek Kati már akkor ragyogó táncházenekesünk volt, mikor a táncházmozgalom még sehol sem volt; nem csoda, hogy azonnal bekapcsolódott a munkába, mihelyt akadt mibe...

A kislemez egyébként jól egészíti ki – igaz, pontosan tízéves késéssel – Horváth István **Magyarózdi toronyalja** című „írói falurajzát”. Az író feljegyzései mellett most már e 17 centis lemez is igazolja: a Malozsa-völgyi népzene megérdemelné egy nagyobb lélegzetű bemutatást. A kistáj népzenei hagyományainak minőségére ta-